Udskriftsdato: 30. oktober 2026 (Gældende)

Temakravet i offentlighedsloven ikke opfyldt ved angivelse af temaet ”presse”

Ministerium: Folketingets Ombudsmand

Temakravet i offentlighedsloven ikke opfyldt ved angivelse af temaet "presse"

15. april 2021

Sag nr. 21/01874

Sag nr. 21/01752

Sag nr. 21/01751

Sag nr. 21/01749

Dine klager over fire afgørelser om aktindsigt fra Forsvarsministeriet

1. Den 29. marts 2021 har du klaget til mig over fire afgørelser om aktindsigt fra Forsvarsministeriet.

Efter at jeg har gennemgået dine klager med bilag, har jeg besluttet ikke at indlede en nærmere undersøgelse. Jeg foretager mig derfor ikke mere. Jeg henviser til § 16, stk. 1, i lov om Folketingets Ombudsmand (lovbekendtgørelse nr. 349 af 22. marts 2013). Det fremgår af denne bestemmelse, at ombudsmanden selv afgør, om en klage giver tilstrækkelig anledning til undersøgelse.

Nedenfor under pkt. 2 og 3 kan du læse nærmere om, hvad jeg har lagt vægt på ved min beslutning om ikke at indlede en undersøgelse.

2. Det fremgår af det materiale, du har sendt til mig, at du den 13. marts 2021 sendte fire anmodninger om aktindsigt til Forsvarsministeriet. Du bad om aktindsigt i alle mails "i perioden 26. februar 2021 til 29. februar 2021" til og fra henholdsvis forsvarsministeren, ministeriets departementschef, ministeriets særlige rådgiver samt mailadressen maw@fmn.dk. I alle fire anmodninger tilføjede du, at "[t]emaet for min begæring er presse".

Det fremgår, at Forsvarsministeriet den 22. marts 2021 skrev til dig, at det var ministeriets opfattelse, at dine fire anmodninger ikke opfyldte identifikationskravet i offentlighedslovens § 9, stk. 1 (lovbekendtgørelse nr. 145 af 24. februar 2020). Forsvarsministeriet bad dig derfor om at præcisere dine anmodninger. Ministeriet vejledte dig om, at du kunne oplyse, f.eks. om der var tale om pressehenvendelser eller -håndtering i forhold til en bestemt sag e.l.

Det fremgår endvidere, at du samme dag svarede Forsvarsministeriet, at "[j]eg fastholder min afgrænsning", ligesom du for tre af anmodningerne bad om at få tilsendt aktlisten, idet du anførte, at du så muligvis kunne afgrænse din anmodning yderligere.

Den 29. marts 2021 afslog Forsvarsministeriet dine fire anmodninger om aktindsigt. Alle fire afgørelser indeholdt følgende begrundelse:

"Efter offentlighedslovens § 9, stk. 1, skal en anmodning om aktindsigt indeholde de oplysninger, som er nødvendige for, at den sag eller de dokumenter, der ønskes aktindsigt i, kan identificeres, og angive det tema, sagen eller dokumentet vedrører.

På den baggrund og efter en konkret vurdering skal Forsvarsministeriet meddele dig, at det er ministeriets opfattelse, at din anmodning om aktindsigt ikke opfylder kravet i offentlighedslovens § 9, stk. 1, om angivelse af et tema. Forsvarsministeriet meddeler dig derfor afslag på din aktindsigtsanmodning. ”

I de fire afgørelser afslog Forsvarsministeriet desuden meroffentlighed, jf. offentlighedslovens § 14.

Ministeriet tilføjede, at du var velkommen til at rette henvendelse igen, hvis du ønskede at præcisere dine anmodninger nærmere.

Den 29. marts 2021 klagede du til mig over Forsvarsministeriets afgørelser. I dine fire klager anførte du bl.a., at ”[j]eg vil mene, at jeg ved at angive et tema og afgrænse begæringen til en meget begrænset periode har givet ministeriet de oplysninger, som er nødvendige for, at de dokumenter, der ønskes aktindsigt i, kan identificeres”.

3. Efter at jeg har gennemgået dine klager, mener jeg, at der ikke er udsigt til, at en nærmere undersøgelse vil føre til kritik af, at Forsvarsministeriet fandt, at dine anmodninger om aktindsigt ikke opfyldte offentlighedslovens krav om angivelse af et tema. Temakravet, jf. lovens § 9, stk. 1, nr. 2, indebærer, at en anmodning om aktindsigt skal angive det tema, den ønskede sag eller det ønskede dokument vedrører.

Jeg henviser til min udtalelse om temakravet i sagen FOB 2020-22. Sagen omhandlede bl.a. to anmodninger om aktindsigt i henvendelser fra et ministeriums departementschef og pressechef til udenforstående modtagere om modtagerens – eller modtagerens medarbejders – ”medvirken i mediedækning”, f.eks. tv, radio eller artikler.

I udtalelsen anførte jeg bl.a. følgende:

”Jeg har (…) forstået anmodningerne således, at du med ’medvirken i mediedækning’ først og fremmest sigter til enten henvendelser til en for ministeriet udenforstående om dennes egen deltagelse i mediedækning eller henvendelser til en udenforstående om dennes underordnede medarbejderes deltagelse i mediedækning, og at f.eks. en henvendelse til en pressemedarbejder i en styrelse, som medvirker og bistår i forbindelse med et interview af styrelseschefen, således ikke omfattes af din anmodning. Jeg har lagt denne forståelse til grund for min vurdering nedenfor.

Til støtte for ikke at anse disse anmodninger for at opfylde temakravet kan det anføres, at din henvisning til ’medvirken i mediedækning’ ikke i sig selv indebærer nogen tematisk angivelse af indholdet af de dokumenter, du er interesseret i, og at de ønskede dokumenter kan omhandle ethvert af ministeriets sagsområder.

Der kan således argumenteres for, at tematiseringen mediedækning og mediehåndtering for et ministerium i første række består i en beskrivelse af en proces eller et processkridt på linje med f.eks. folketingsbetjening eller koordination mellem ministerier (der som udgangspunkt ikke vil opfylde [offentlighedslovens] temakrav, jf. ovenfor (…)).

…

Heroverfor står imidlertid, at dine anmodninger indeholder en angivelse af andet og mere end blot mediedækning eller mediehåndtering generelt som en proces mv., der kan omfatte henvendelser, du er interesseret i.

Dine anmodninger angår mere afgrænset tilfælde, hvor bestemte medarbejdere i ministeriet tager kontakt til personer uden for ministeriet – eller de pågældendes arbejdsplads – i forbindelse med disse andre personers medvirken i medierne. Dermed har dine anmodninger en anden karakter end f.eks. en anmodning om aktindsigt i alle dokumenter vedrørende ministeriets kommunikation med skrevne medier. Der er ikke tale om en afgrænsning, der alene defineres ved en bestemt proces eller ved al kommunikation med bestemte subjekter uanset indholdet af kommunikationen, men derimod ved en bestemt indholdsmæssig aktivitet, nemlig det, at nærmere angivne medarbejdere henvender sig til udenforstående personer – eller de pågældendes arbejdsplads – på grund af deres udtalelser eller mulige fremtidige udtalelser til pressen. ”

I sagen FOB 2020-22 var det således min opfattelse, at de to omtalte anmodninger opfyldte temakravet i offentlighedslovens § 9, stk. 1, nr. 2, da de angav andet og mere end blot mediedækning eller mediehåndtering som en proces mv.

I forhold til dine fire aktindsigtsanmodninger til Forsvarsministeriet mener jeg derimod, der ikke er udsigt til, at en nærmere undersøgelse vil føre til kritik af, at Forsvarsministeriet fandt, at dine anmodninger ikke opfyldte offentlighedslovens temakrav. Efter min opfattelse er der således ikke udsigt til, at en nærmere ombudsmandsundersøgelse vil føre til et andet resultat, end at dine fire anmodninger – der som tema alene angiver ”presse” – i første række henviser til en proces eller et processkridt i et ministerium, som ikke i sig selv indebærer nogen tematisk angivelse af indholdet af dokumenter mv.

I øvrigt har jeg noteret mig, at Forsvarsministeriet har opfordret dig til at præcisere dine anmodninger, ligesom ministeriet har vejledt dig om, hvordan dette eksempelvis kunne gøres.

Jeg foretager mig herefter ikke mere i anledning af dine klager.

Med venlig hilsen

for ombudsmanden

Kirsten Talevski
Områdechef

Kopi til orientering:

Forsvarsministeriet